

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Економіко-правовий факультет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

Березня

2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність D1 Облік і оподаткування
ОП Облік, митна справа і оподаткування
на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Схвалено на засіданні Вченої ради
Економіко-правового факультету
Протокол № 7 від «20» березня 2025 р.

ОНУ
2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит – форма вступного випробування, для конкурсного відбору осіб для здобуття ступеня бакалавра за іншою спеціальністю, які вступають на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). Організація та проведення вступного випробування відбувається у порядку визначеному Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360 та Положенню про приймальну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Мета вступного випробування за спеціальністю D1 Облік і оподаткування – оцінювання рівня економічних знань, підготовленості до засвоєння економічних дисциплін, категорій економічної науки, показників розвитку економіки претендента на здобуття першого (бакалаврського) рівні вищої освіти.

Вимоги до рівня підготовки здобувачів: наявність здібностей до оволодіння теоретичних знань і практичних навичок у сфері соціально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Форма фахового іспиту – тестування.

Підготовка програми фахового іспиту, розробка тестових завдань та проведення іспиту здійснюється фаховою атестаційною комісією економіко-правового факультету (*наказ № 420-18 від 28.02.2025 року*).

1. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Сутність предмету та функцій сучасної економічної науки.
2. Економічні потреби суспільства. Економічні блага та їх класифікація. Економічний закон зростання потреб. Проблема вибору між безмежністю потреб та обмеженістю ресурсів
3. Функції грошей та їхня еволюція. Функціональні форми грошей. Грошовий обіг і його закони.
4. Економічна система, її сутність та ознаки. Основні структурні елементи економічної системи.
5. Натуральне і товарне виробництво: сутність, форми, етапи та умови розвитку.
6. Основні фактори суспільного виробництва (праця, земля, капітал, підприємницькі здібності й ін.) та їхній взаємозв'язок.
7. Технологічні можливості суспільства. Межа виробничих можливостей. Ефективність виробництва, її сутність, показники.
8. Товар і його властивості. Закон вартості, його сутність та функції.
9. Ринок як категорія товарного виробництва. Суть ринку, риси та принципи функціонування, функції ринку та його роль у соціально-економічній системі суспільства.
10. Заробітна платня як ціна послуг людей. Відмінності заробітної платні між різними категоріями робітників та професій.
11. Функції сучасної держави. Посилення економічної ролі та основні напрямки діяльності сучасної держави. Роль держави у соціальній сфері.
12. Чинники, що визначають поведінку споживача. Концепція раціонального споживача. Закони Госсена. Оптимальний вибір споживача.
13. Ринкова рівновага: попит та фактори, що на нього впливають; закон попиту; пропозиція та її фактори; закон пропозиції; рівноважна ціна та обсяги.
14. Конкуренція: сутність, види і форми. Ознаки та умови існування досконалої конкуренції. Переваги і недоліки досконалої конкуренції.
15. Характеристика ринку чистої монополії. Види монополій. Наслідки монополізації. Державна політика підтримки конкуренції та протидії монополізму.
16. Сутність та особливості ринку монополістичної конкуренції. Олігополія: характерні ознаки.
17. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи виміру ВВП: виробничий (продуктивний); за потоком видатків (кінцевого використання) та за потоком доходів (розподільчий). Похідні від ВВП макроекономічні показники: чистий внутрішній продукт (ЧВП), валовий національний дохід (ВНД), чистий національний дохід (ЧНД), валовий національний дохід у розпорядженні (ВНДР).

18. Інфляція, її суть та причини. Класифікація інфляції. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика.
19. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Фрикційне, структурне, циклічне та інші види безробіття. Природний рівень безробіття. Державне регулювання безробіття та соціальна політика.
20. Економічне зростання: зміст та джерела. Вимір і показники економічного зростання. Чинники економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивний, інтенсивний, комбінований.
21. Грошово-кредитна політика держави. Пряме регулювання процентної ставки та лімітування кредитів. Непряме регулювання грошової пропозиції центральним банком: політика облікової ставки, регулювання норми обов'язкових банківських резервів, операції на відкритому ринку. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей.
22. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Головна місія та цілі підприємства. Напрямки його діяльності.
23. Сутність підприємництва та умови його існування. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
24. Поняття витрат і прибутку підприємства. Структура витрат. Рентабельність.
25. Фіскальна політика: суть, мета та інструменти. Автоматична та дискреційна фіскальна політика. Державні доходи та видатки. Головні джерела доходів (податки) та основні статті видатків держави.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гельман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства. Центр навчальної літератури, 2019. 488 с.
2. Горняк О. В., Матюк Т. В. Економічна теорія. Навч.-метод. посібн. Одеса: 2020. 140 с.
3. Дружиніна В.В., Чорноус О.І. Мікроекономіка : навч. посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 254 с.
4. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с.
5. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.
6. Данілович-Кропивницька М., Канцір І. Бізнес-економіка. Львів: Львівська політехніка, 2021. 248 с.
7. Козакова О.М., Забарна Е.М. Макроекономіка : підручник. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2018. 427 с.
8. Ларіна Я.С., Фомішин С.В. Політична економія : навч. посіб. Херсон : Олді Плюс, 2016. 502 с.
9. Мацелюх Н.П. Економічна теорія : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 477 с.
10. Перепьолкіна О.О. Економічна теорія : метод. вказівки та завдання для практ. занять, самост. роботи, тести для студентів усіх галузей знань ден. та заоч. форм навчання. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 155с.
11. Пітюлич М. І., Кушнір Ю. Б. Економічна теорія : посіб. Ужгород : Сабов А.М., 2018. 273 с.
12. Політична економія : навч. посіб. / Ж. В. Дарій та ін. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 255 с.
1. 12.П'ясецька-Устич С. В. Макроекономіка. Практикум: навч.-метод. посіб. для студентів екон. спец. Ужгород : РІК-У, 2017. 270 с.
13. П'ясецька-Устич С. В. Політична економія : навч. посіб.-практикум для студентів екон. спец. Ужгород : РІК-У, 2016. 175 с.
14. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем : кол. монографія / О. В. Панухник та ін. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2016. 202 с.
15. Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. Макроекономіка: теорія і практикум: навч. посіб. Ужгород : РІК-У, 2017. 477 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст тестових завдань визначено Програмою фахового іспиту для вступу на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти спеціальність D1 Облік і оподаткування ОП Облік, митна справа і оподаткування на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Тест для фахового іспиту складається із завдань з **вибором однієї правильної відповіді** (ТЗ закритої форми). До кожного завдання подано чотири варіанти відповідей (А, Б, В, Г), з яких один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів.

Результат фахового випробовування оцінюють за шкалою від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання іспиту за фахом

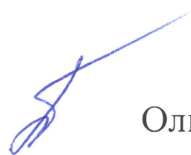
ТЗ із вибором однієї правильної відповіді	Кількість балів
• неправильна відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь ненадано	0 балів
• правильна відповідь	2 бали
• мінімальна кількість тестових балів, яка дає право на участь в конкурсному відборі	12 балів
• максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту	100 балів

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому фахова атестаційна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена фахової атестаційної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступник має право подати письмову апеляцію щодо екзаменаційної оцінки (кількість балів), отриманої на вступному випробуванні. Апеляція подається письмово у вигляді заяви у довільній формі на ім'я голови Приймальної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова. Апеляційна заява подається вступником особисто згідно з Положенням про апеляційну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Предметом апеляції може бути тільки оцінка з вступного випробування. Не розглядаються апеляції, подані невчасно або з порушенням процедури подання.

Вступники, які не з'явились на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах та конкурсному відборі не допускаються.

Голова фахової атестаційної комісії
д.е.н., професор

Ольга ПОБЕРЕЖЕЦЬ